Til kamp for likestillingen

Taler
Inga Marte Thorkildsen

Dato
16 mars 2013

Sted
Lillestrøm

Omstendigheter
SVs landsmøte

"Vi hadde aldri tvilt på at vi skulle seire, men at seieren skulle komme så stor og fullkommen, så stille og skjønn, som den kom i kveld, det hadde vi aldri drømt om."
- Nei, vi snakker ikke om intercity, bemanningsnorm i barnehagene, kulturløftet, trillemarka, Oslomarka, Vefsna, lovfesta rett til barnehageplass, oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja - eller felles ekteskapslov - men om kvinners stemmerett. Ordene tilhører Gina Krogh, en av de fire store stemmerettspionerene

La meg starte med å gratulere. I år er det hundre år siden folkestyret ble innført i Norge!

Kjære landsmøte, kjære Torild Skard

Kvinners stemmerett er det viktigste som har skjedd i Norge de siste hundre årene. "Ikkeno" over, "ikkeno" ved siden. Glem oljen! Med kvinners stemmerett, makt og innflytelse har Norge endret karakter. Vi har vært gjennom en frigjøringsprosess som stiller unionsoppløsningen i Sverige i skyggen. Og det har skjedd fordi kvinner ikke fant seg i å være lille lerkefugl lenger.

I 1913 tok kvinner makt og krevde å bli hørt. De krevde et annerledes samfunn. De ville ikke reduseres til et familiemedlem: En mor, søster, datter. De ville være individer. De ville ut i arbeid, være økonomisk uavhengige, realisere seg selv. De ville delta i samfunnet på like fot med menn. De ville slippe å måtte velge mellom hjem og jobb, slippe vold og trakassering. De ville bestemme over sin egen kropp.

I dag takker vi pionerene. Disse pionerene, mange av dem fra vårt parti - som Torild Skard og Berit Ås, Hanna Kvanmo, Kjellbjørg Lunde og Tora Aasland, og mange flere - kjempet tøffe kamper for seg selv og kommende generasjoner kvinner. De ofret mye - og de vant enda mer. De vant en frihet som er de færreste andre i verden til del. Det takker vi for - med å føre frigjøringsprosjektet videre.

Stortingsrepresentant Ole Olsen Malm sa en gang: "Sterk hjerneaktivitet forårsaker hos kvinnen ikke alene illebefinnende, men gjør henne direkte syk".

Det er mange alvorlig syke kvinner i SVs historie, og i salen her i dag. Det sykeste av alt: I morgen skal vi vedta et feministisk program.

Det er behov for feministiske programmer. Det er behov for feministiske partier - som tør å si at vi ikke er i mål og at vi har store problemer i vårt samfunn som angår oss alle. Som at 15 prosent av jentene har opplevd voldtekt, voldtektsforsøk eller andre grove krenkelser. Som tør å konfrontere konservative og reaksjonære krefter i eget land og si at veien til valgfrihet og likestilling går gjennom egen inntekt - enten du heter Kari eller Fatima.

Som tør å fronte kvinners rett til abort, prevensjon og seksuell frihet. Som gir støtte gjennom bistand til trygge aborter, slik at ikke kvinnene trenger å ty til strikkepinner og kloke koner. Som fremmer homofiles rettigheter. Som taler Paven midt imot.

Som holder Høyre, Frp og KrF langt unna regjeringskontorene. Og som kommer med nye forslag som gjør kvinner friere og samfunnet mer rettferdig.

Økonomen Kalle Moene fortalte tidligere i år til Dagens Næringsliv at ulikhetene i verden i moderne tid trolig aldri har vært på et høyere nivå enn akkurat nå. Om ikke utviklingen snur kan snart 1/100 av verdens befolkning besitte halvparten av verdens inntekter. (De fleste av dem er for øvrig menn, i tilfelle dere lurte).

Verden er inne i en fordelingskrise. Fordelingskrisen er global og dramatisk. Mer enn to tredjedeler av jordas befolkning bor i land hvor ulikhetene har økt siden 1980. Fagforeningene er svekket, utnytting og sosial dumping er et stort problem.

Når rikmannsklubben World Economic Forums "Global Risks Report" for 2013 beskriver de største truslene mot verdensøkonomien, hva tror dere de er?

Høye skatter, dyre arbeidere og for mye regulering?

Nei, de tre største truslene i verden i dag er store inntektsforskjeller, finansielle ubalanser og klimaendringer og ekstremvær.
Med Børge Brende i spissen leverer World Economic Forum samfunnsanalyser som er som hentet ut av SVs arbeidsprogram.

For programmet jeg legger fram for dere i dag, er laget for å møte disse store utfordringene. Det er et program for miljø, rettferdighet, kunnskap og likestilling. I programmet foreslår vi fire hovedsaker vi vil gjennomføre den neste stortingsperioden for å gjøre det norske samfunnet grønnere og mer rettferdig: En grønn transportomlegging. En nasjonal boligplan. Et løft for læring og lærere i grunnskolen. Og et godt arbeidsliv for alle.

La meg starte med de to første, om transport og bolig. De henger nært sammen. Den 19. mars i fjor passerte Norge 5 millioner innbyggere og SSBs tall viser at veksten mot 6 millioner innbyggere vil gå raskt - vi er der antakelig allerede i 2029. Det vil si at vi må ha boliger, veier, togtilbud, skoler, barnehager, sykehjem, arbeidsplasser, lekeplasser og studieplasser til én million flere mennesker enn vi er i dag om bare 16 år. Vi skal bli én million flere mennesker, samtidig som vi skal slippe ut mindre CO2.

Skal vi klare det, vil Norge trenge en storsatsing på tog og kollektivtransport og på nye boliger, også boliger for ungdom uten rike foreldre.

De neste 16 årene vil det være et massivt behov for SV-politikk!
Det siste Norge trenger nå, er Høyre og Frps blinde tro på at markedet vil skaffe vanlig norsk ungdom et godt sted å bo til en anstendig pris. Det siste vi trenger er å satse enda mer på nye, dyre motorveier i sentrale strøk. Det siste vi trenger er flere irriterte bilførere som stanger i kø, mens bylufta blir enda dårligere for barna våre. Hvis vi fortsetter som i dag, vil reisetida i rushtidstrafikken inn til Oslo øke med 20 - 30 prosent. Skal vi komme oss bort fra den endeløse spiralen mot mer kø, eksos og kaos, må vi tenke annerledes. Med SV i regjering er jernbaneinvesteringene tredoblet, vi er verdensledende på elbiler og har økt

støtten til kollektivtransport dramatisk.

Med ny Nasjonal transportplan blir det full intercityutbygging i Norge. Vi vil bruke 26 milliarder kroner de 10 neste årene for å styrke kollektivtrafikken i norske byer. VG oppsummerte intercitysatsingen slik:

"Det sentrale østlandsområdet får stadig flere innbyggere og en moderne infrastruktur er helt nødvendig for å håndtere dette. I såpass tette befolkede områder er tog en god løsning. Dette har spesielt SV skjønt lenge og de nye togplanene er en viktig seier for partiet."

I går ble det kjent at SV har sikret tidenes største kollektivsatsing i norske byer. Vi kan altså nå målet i klimaforliket om at all vekst i persontrafikken skal tas ved kollektiv, sykkel og gange. Mottoet for de nye bypakkene er "gjør din plikt, krev din rett". Byer som legger frem planer som vil redusere biltrafikken og øker kollektivtrafikken vil bli belønnet. I stedet for konkurranse om hvem som bygger flest bilveier, vil vi få en konkurranse om hvem som har de beste planene for å redusere biltrafikken og øke kollektivandelen.

For alle lokale SV-ere er dette en drømmesituasjon. I programmet vårt tar vi denne satsingen videre. Vi vil bygge et miljøvennlig jernbanenett i to etapper: Først nye dobbeltspor rundt våre største byer, deretter nye linjer mellom landsdelene. Og ja, Ingrid Opedal og dere andre: Det skal bli flere gule striper i distriktene.

Å sikre velferd og infrastruktur for én million nye innbyggere på 16 år, er en formidabel oppgave. 40.000 nye boliger må bygges hvert eneste år hvis vi skal sikre alle mennesker i Norge et sted å bo. En så stor oppgave kan ikke overlates til markedet alene. Boligpolitikken i Norge har vært overlatt til markedskreftene siden Willoch overtok makta på begynnelsen av 80-tallet. SV i regjering har fått til en god del, som dobling av studentboligbyggingen, økt bruk av Husbanken og startlån, økt bostøtte og mye annet som ligger inne i boligmeldinga. Men det er ikke nok. Det norsk boligpolitikk trenger aller mest er en PLAN. En plan som varer over år og som samler alle gode krefter.

Den planen har vi. Med en Nasjonal boligplan vil SV realisere 40.000 nye boliger hvert år, i en boligdugnad der både staten og kommunene bidrar. En nasjonal boligplan bør vedtas i Stortinget, og ha minst like langt tidsperspektiv

som en nasjonal transportplan. Flere studentboliger, flere ikke-kommersielle boligprosjekter og rimelige utleieboliger til ungdom må være en viktig del av planen. Kommuner i pressområder må samarbeide om boligbyggingen. Dersom kommunene ikke samarbeider godt nok, skal staten kunne pålegge regionalt plansamarbeid.

Boligbygging handler ikke bare om kvantitet, det handler like mye om kvalitet. «Vi kan ikke skape førsteklasses borgere i tredjeklasses boliger», sa Liv Schjødt, en norsk journalist og kvinnesakskvinne en gang.

Når vi skal bygge 40.000 nye boliger, skal vi lære av historien, og sørge for at vi også planlegger gode bomiljøer. Med grønne lunger, lys, lekeapparater og sykkelveier. Med plass til ulike folk i ulike aldre med ulike lommebøker og ulike drømmer.

Det beste er om ungene som bor der får lære sammen i en offentlig fellesskole, med lærere som har muligheten til å se hver enkelt elev, enten de kommer fra blokk eller rekkehus med hage. Vårt skolepolitiske slagord er: Kunnskap gjennom fellesskolen. Derfor går vi til valg på et løft for lærere og læring i grunnskolen.

Syv år med SVs skolepolitikk har gitt resultater. Norske elever har blitt bedre i både lesing, naturfag og matematikk. Flere ønsker å bli lærere. Siden 2008 har antallet som søker lærerutdanningen økt med over 50 prosent. Det er bra, for et av våre viktigste valgløfter er å få på plass flere gode lærere i norsk skole.

Vi er nå det eneste partiet på Stortinget som ikke bare sier bedre lærere, selv om vi satser på femårig masterutdanning og rett til etter- og videreutdanning. Vi sier flere og bedre lærere. Vårt mål er en ressursnorm som sikrer at hver skole ikke kan ha mer enn 15 elever per lærer på 1. til 4. trinn, og 20 elever på 5.-10. trinn.

Hvorfor det? Egentlig er det innlysende. Det handler om tid. Tid til å følge opp ungene. Det handler om å strekke til. Om å gi hvert enkelt barn en følelse av å bli sett, oppleve mestring. At nettopp de er verdifulle. Det handler om kunnskap til alle.

Høyre forsøker å tegne et bilde av at det eneste som bidrar til læring er tiden i klasserommet, tester og prøver. Men hjernen er ikke alene. Skolebarn er barn av

kjøtt og blod. Som puster, spiser, har maur i rumpa som andre barn, som vil røre seg og lære med både hode og hender. Derfor er SVs forslag for en mer variert og helhetlig skoledag en kunnskapsreform.

SV innførte i 2010 leksehjelp for elever på de fire første trinnene i barneskolen. Leksehjelpen brukes av mange barn og vi når særlig dem som trenger det mest: elever med minoritetsbakgrunn og barn av foreldre med lav utdanning. Med leksehjelp, skolemat og fysisk aktivitet hver dag i hele grunnskolen, fra 1. til 10. trinn, vil elevene lære mer. I tillegg er det godt for folkehelsa.

Gode vaner skapes mens vi er små. Når 50 prosent av 15-åringene har problemer med å bevege seg i en time i strekk, er det alvorlig. Vi har hatt forsøk som viser at en halv time fysisk aktivitet om dagen for ungdom i skolen er nok for å snu den negative trenden. Derfor vil vi ha minst en halv times fysisk aktivitet i skolen hver dag. Vi vil ha et sunt skolemåltid til alle barn, fordi læring og ernæring henger sammen. Vi vil ha flere yrkesgrupper inn i skolen, og gjenreise helsesøsteren. 1500 nye årsverk vil vi ha - i skolen og på helsestasjonene. Kjære landsmøte, jeg er helt overbevist om at tida jobber for SVs skolepolitikk. Flere og flere er enig med oss i at skolemat og fysisk aktivitet ikke er noe som er på sida av skolepolitikken, men tvert imot i kjernen av en politikk for kunnskap, helse og sosial utjevning. Flere og flere ser at mangfold og demokratisk forståelse er en viktig del av skolens samfunnsmandat. I motsatt ende står høyresida, som vil satse mer på testing, konkurranse, privatisering og rangering. Mer ensretting, der like barn leker best og der private, hvis Frp får bestemme, kan ta gigantiske utbytter som de kan plassere i skatteparadiser.

Vår fjerde hovedsak er et godt arbeidsliv for alle. Den er høyaktuell. SV er klar på at vi tar kampen for den norske modellen, enten vi utfordres fra Høyre eller fra Brüssel. SV er klar på at vi vil lovfeste retten til heltid. Vi er klare på at vi vil begrense bruken av innleid arbeidskraft og føre en aktiv politikk for arbeid til alle. Vi vil innføre en forsterka ungdomsgaranti som sikrer ungdom tiltaksplass, arbeidstrening eller utdanning. Vi sier nei til privatisering av offentlige tjenester.

Kampen for arbeid til alle, for hele stillinger og for muligheten til å kombinere arbeid og familie, er også en av vår tids store likestillingskamper.

I går fikk Kongen et nytt forslag som han kan sende videre til Stortinget. Et

forslag om å utvide pappakvoten fra 12 til 14 uker. Da jeg ble født, var hele permisjonen på tolv uker. Den var mors, som rimelig var. Faren min hadde null permisjon. I 1976 var det uvanlig å være med på fødsler. Faren min var med likevel. Han ble intervjua av KK, eller var det Aftenposten? Den gangen gikk ikke ekte menn og trilla barnevogn, og de var i alle fall ikke med på fødsler. Det har skjedd en papparevolusjon i vårt land. Den har ikke kommet av seg selv, den har kommet fordi både pappaer og mammaer ville ha forandring.

Frihet, det er det det handler om. Frigjøring fra forventninger som gjør vanskelig å leve som man vil. Frigjøring fra kortsiktige økonomiske hensyn og arbeidsgiveres press og krav. Frigjøring fra hjemlige kamper som gjør hverdagen sur for mange familier. Men først og fremst: Det handler om barns mulighet til å få nære og tilstedeværende pappaer.

Jeg er stolt av at SV alltid har gått foran for likestilling, barn og valgfrihet. Vi vet alle at virkelig valgfrihet er avhengig av økonomisk frihet. Høyre og Hellelands frihet er en skrivebordsfrihet, den ser så bra ut i Høyres program, men den virker ikke i den virkelige verden.

Åttende mars satt Knut Arild Hardeide kaffen i halsen. Dvs. han orket ikke en gang drikke av kaffen sin. Det er en alvorlig sak å ta fra KrFere de drikkevarene de har, og siden det hele var min skyld, beklager jeg selvsagt det hele. Faktum er at jeg bare sa sannheten: i vårt samfunn er det mer lønnsomt å jobbe ute enn å jobbe hjemme. Det er fordi et enstemmig storting har bestemt at det skal lønne seg å jobbe. Dette handler ikke om hvem som elsker sine barn mest, men om å få samfunnet til å gå rundt. Pensjon og velferdsordninger er knyttet opp mot arbeidsdeltakelse. Vår velferd og velstand er bygd på at kvinner deltar i arbeidsliv og samfunnsliv. Likestilling og valgfrihet er avhengig av selvstendig inntekt.

Jeg tør påstå at barna ikke hadde det bedre den gangen kvinner var hjemme. Men de hadde mer sårbare mødre. Norge er kåret til verdens beste mammaland, kvinneland og ammeland - tre år på rad. Høyresidas jamring er ikke troverdig, men vi kan bli enda bedre.

På 8. mars la jeg fram forslag om å gi alle kvinnelige arbeidstakere i Norge ammefri med lønn. Dette har kvinner i offentlig sektor hatt i årevis. Mange kvinner i privat sektor har denne retten gjennom avtaler. Men ca 8 500 kvinner har den ikke. Det er de som stiller svakest på arbeidsmarkedet, kvinner i

serviceyrker, lavtlønte og uorganiserte. Vi skal være stolte av at vi systematisk har bidratt til å gjøre det enklere for både kvinner og menn å forsørge seg selv og samtidig ha et familieliv.

Vi har gjort det gjennom seks ukers utvidelse av foreldrepermisjonen, med sterkt utvidet pappakvote. Gjennom massiv barnehageutbygging og sterkt reduserte priser. Gjennom ammefri med lønn, gjennom et bedre diskrimineringsvern for gravide og de som har vært i permisjon, og gjennom forsterkede rettigheter til heltidsarbeid.

Vi skal være stolte av kvinners arbeidsdeltakelse. Kvinner er kilden til Norges rikdom. Hvis kvinner i Norge hadde jobbet like lite som kvinner i OECD-området, ville verdier tilsvarende hele Norges oljeformue gå tapt. Det er kvinnene som er den virkelig uutnyttede naturressursen i verden. Kvinner i Italia jobber for eksempel mindre enn innvandrerkvinner i Norge. Men de får knapt barn, til tross for at familien, og ikke likestillingen, står sterkt. Det er tørketid i Pavens Rom.

Samtidig skal vi ha et kritisk blikk på eget samfunn. Om vi tar oss god nok tid til andre ting enn arbeid. Om presset og tidsklemma er for massiv. Om vi bør prioritere andre ting som samfunn enn at vi alle skal jobbe mer, forbruke mer, på bekostning av tid med familie og venner. I SVs program foreslår vi nye forsøk med arbeidstidsreduksjoner, som 6-timersdagen.

Kjære landsmøte, vårt program er gjennomsyret av god politikk for barn. Jeg vil si litt om de mest utsatte barna. Som tidligere leder av Stortingets parlamentariske nettverk for barns rettigheter, og nå gjennom ett år som barneminister, har jeg fått historier fra utallige barn og unge. Barn som har fortalt om vold, overgrep, rus og psykisk mishandling. De forteller om voksne som er opphengt i hvordan barna oppfører seg, mens barna selv bare ber om å bli sett og elsket. Det kan være vondt å ta inn krenkelsene barna er påført. Men det er også fortvilende at så mange av historiene har det samme budskapet: "Barnevernet burde ha grepet inn før, og de burde ha tatt meg vekk fra det hjemmet der overgrepene skjedde".

I flere år har SVere vært opptatt av det som kalles "det biologiske prinsipp" i barnevernet. Fagfolk, forskere og barnevernsbarn har sagt at det prøves for lenge og for mye før barn får starte på nytt et annet sted. Hensynet til barnet har blitt

for svakt. Hensynet til foreldrene er blitt for sterkt.

Men hva skal være terskelen for å gripe inn i familier? Audun Lysbakken satte ned et utvalg for å se nærmere på dette. Magne Raundalen, hele Norges barnepsykolog, ledet et utvalg og ga oss noen klare anbefalinger: Dere må beskytte barna bedre! Barnevernet må gjøre en større forskjell for barna.

Med SV i regjering har vi fått til det største løftet for det kommunale barnevernet på 20 år! 850 nye stillinger, en halv milliard øremerka barnevernskroner. Fylkesmennene sitter på rådmenn og ordførere landet rundt for å sikre at de ivaretar de mest utsatte barna.

Om kort tid legger jeg fram den barnevernreformen som Audun la grunnlaget for.

I dag kan jeg avsløre at vi innfører et nytt prinsipp i barnevernet.

Det prinsippet er det som Magne Raundalens utvalg foreslo: Et prinsipp som skal ta utgangspunkt i om barnet har det bra og vokser opp i omgivelser som støtter barnets utvikling. Det biologiske prinsipp skal ikke hindre barn i å vokse opp i omgivelser som trygger barnet. Mors og fars rett til å være foreldre skal ikke gå på bekostning av barns rett til trygghet.

I 2006 hospiterte jeg på Sagene barnevernkontor - ei sommeruke - som Hallgeir har lært meg at man bør ha. Der lærte jeg en hel del. Noe av det jeg husker spesielt godt var en ung mor som kom til førstegangssamtale. Legevakta hadde sendt bekymringsmelding, og vi var spente på hvordan hun ville reagere. Hun hadde kommet til legevakta, sterkt forslått. De hadde spurt: Er du utsatt for vold hjemme? Da hun bekrefta det, gikk de videre og spurte: Har du barn? Hun sa ja.

Min erfaring som helsepolitiker var at helsevesenet ofte ikke spør om slikt, dvs. verken om vold eller barn. Det bekreftes i forskning. Men vold ER et helsepolitisk spørsmål! Og vold er tabu, derfor må det snakkes om. I psykiatrien, på legevakta, på barneavdelinga, hos tannlegen, i fødselsomsorgen. Det gamle SV-kravet - som for øvrig også står i SVs programforslag - om at vold og seksuelle overgrep må tas opp på linje med rus og kosthold i samtaler med gravide kvinner, skal nå gjennomføres. Vi fikk det inn i den nye

stortingsmeldinga om vold i nære relasjoner som ble lagt fram på 8. mars.

Den unge moren på Sagene fikk spørsmålet fra barnevernsarbeiderne: Hva syns du om at legevakta meldte fra til oss? Hun tenkte seg om før hun svarte: "Vet du, jeg er egentlig utrolig glad for at det er flere som bryr seg om datteren min!".

Det var nydelig å høre denne unge moren. Det ga håp om forandring og næring til målet om å gjøre hjelperne modigere. Det er bedre å melde fra en gang for mye enn en gang for lite! Om vi er redde for å ta feil når vi melder fra om et barn vi bekymrer oss for, så skal vi si som mormoren til Christoffer sa til Dagbladet: Ingen ting er bedre enn om vi tar feil.

Kampen mot vold og seksuelle overgrep og kampen mot tabuer preger SVs arbeid og SVs nye programforslag. Tabuer er overgripernes beste venn. Tabuer fører til skam og skyldfølelse for de utsatte. Og det fører til handlingslammelse fra hjelpeapparatet. Dette må det bli slutt på!

I regjering gjør SV en viktig forskjell. Vi la grunnlaget da vi var i opposisjon. Barnehusenes mor, May Hansen fra Østfold SV, valgte meg som medmor den gangen vi i 2004 la inn forslag i Stortinget om barnehus. Barnehusene gir barn utsatt for vold og overgrep all hjelp ett sted og avhørene tas i barnevennlige omgivelser av kompetente politifolk. Nå skal vi i gang med å etablere to nye barnehus, i Bodø og i Sandefjord. Da har vi ti. SV gjør en forskjell for barn.

Audun fortalte en gang om et møte med barnevernsbarn på Vestlandet. Han spurte hva som var aller viktigst for dem. Ei av jentene sa: Avskaff anbud. De fleste barn på 16 år vet ingen ting om anbud, men denne jenta visste alt. Anbud for henne betød at hun hadde mistet hjemmet sitt.

Programmet vi skal vedta er opptatt av dette: Å sikre forutsigbarhet og gode vilkår for ideelle organisasjoner og aktører som gir gode tilbud til barn og voksne som sliter med livene sine. Vi er opptatt av å hindre at ansatte blir pressa på lønn og pensjoner gjennom anbud og knallhard konkurranse - der vinnerne ofte har hatt dårligere pensjonsavtaler.

Derfor har SV i regjering nylig avgjort at vi vil avvikle bruken av anbud for ideelle institusjoner i barnevernet.

I stemmerettsåret skal vi hedre pionerene. Camilla Collett ar en av dem. Hun kalles gjerne Norges første feminist. Hun ble født i 1813 og feirer 200-års jubileum i år. Hennes innsats for å løfte fram kvinners liv som et politisk tema er grovt undervurdert. For mange er hun fortsatt "søstra til Wergeland" og "dama til Welhaven". Vi lærte så vidt litt om henne på skolen og vi vet at hun pryder 100-lappen. Camilla Collett var den som banet vei for kvinners stemmerett.

Camilla brukte sine egne livserfaringer i det hun skrev, og var en stor inspirator for den tidlige kvinnesaksbevegelsen. Hun ble, som feminister blir den dag i dag, beskyldt for å være selvopptatt og følelsesmessig i stedet for akademisk.

Det er ikke uten grunn at Nordens første krisesenter ble oppkalt etter Camilla Collett. Camilla krisesenter i Oslo, krisesenteret som Oslos byråd fra Høyre har valgt å sende på anbud i hele EØS-området, er resultatet av dette intimitetstyranniet fra kvinner. Kvinners egne historier om hvordan det er å bli utsatt for menns vold i et samfunn der samhold i familien trumfer kvinners rett til liv og helse, førte til etableringen av krisesentrene.

I programmet vårt foreslår vi at krisesentrene skal ha gode rammer. Og vi vil ha forsøk med helhetlige krisemottak for både kvinner og barn, der utsatte kan anmelde vold og seksuelle overgrep og få all bistand, inkludert avhør, på ett sted. Et slags "barnehus for voksne". Faktisk er dette også i ferd med å bli virkelighet. I stortingsmeldinga om vold i nære relasjoner står det at vi skal utvikle et slikt forsøk i Norge.

«En autoritær argumentasjon mot demokratiske grunnprinsipper» og «et føleri uten moralsk dømmekraft, uten sans for proporsjoner, men med brutalitet.»

Dette sto i en artikkel av en ikke ukjent journalist og forfatter - mannlig sådan. Han var dødsprovosert over alle forslagene mine som ville gi voldsutøvere et større ansvar for volden. Som at kvinner og barn skulle få bli i eget hjem, mens voldelige menn skulle flyttes. Også om de eier huset.

I 2003 foreslo jeg at det skulle etableres en ordning med "omvendt voldsalarm". Vi mente at det ikke var riktig at den som er voldsutsatt skal bære kostnadene ved vold og trusler. At voldsalarm, hemmelig identitet og innskrenket bevegelsesfrihet skal være kvinner og barn til del mens voldsutøvere ikke møter konsekvenser, selv om de bryter besøksforbud.

Første februar ble loven vedtatt. I løpet av våren skal teknologien være på plass. "Et føleri uten moralsk dømmekraft" har resultert i konkret endring. Intimitetstyrannen vant. Jeg kaller det rettferdighet.

FNs visegeneralsekretær Jan Eliasson sa det slik i New York i forrige uke: Vi må etablere en kultur der skammen plasseres hos voldsutøverne og ikke hos de som er utsatt. Vi i SV er hjertens enige.

"Det ble ei jente!" Fire dødelige ord. Der kvinner har det ille, har jentebarna det ekstra ille. Og funksjonshemmede jentebarn har det aller verst. Jentebarn får mindre omsorg, mindre mat, mindre av alt. De utsettes for direkte og indirekte diskriminering, vold og vanskjøtsel.

Vold mot kvinner tar flere unge kvinneliv enn HIV/AIDS, malaria, kreft, trafikkulykker og krig til sammen!

Torild Skard og jeg var i New York i forrige uke. Der møtte vi representanter for land som mener det er riktig at kvinner arver halvparten av det menn gjør. At voldtektsmenn bør slippe straff hvis de gifter seg med offeret sitt. Vi møtte dem som mener at seksualundervisning for ungdom vil gjøre dem til kaniner. Og at seksuelle rettigheter for kvinner i neste omgang vil åpne opp for rett til å være pedofil.

I vårt programforslag er vi tøffe i forsvaret for menneskerettigheter, mot diskriminering. Vi vil bygge samfunnet på felles og ufravikelige verdier som demokrati, likestilling, barns rettigheter, antirasisme, menneskerettigheter, ytringsfrihet og rettferdig fordeling. SV jobber for disse grunnleggende verdiene, uavhengig av hvem som utfordrer dem. Det er feilslått å la religiøse eller kulturelle begrunnelser få forrang for fellesverdiene.

I New York er de i innspurten med forhandlingene om kvinners rett til et liv uten vold. For det er faktisk et forhandlingstema. I FN var mitt budskap klart, med godt fotfeste i SVs partiprogram:

Å bruke argumenter om religiøs frihet og kulturell ulikhet for å blokkere avgjørelser og unngå forpliktelser er uakseptabelt.

Vold mot kvinner og jenter handler ikke om kultur, ikke om religion. Det handler om makt, ulikhet og manglende politisk vilje og mot.

Kjære landsmøte. Nå er det kanskje noen av dere som syns jeg har snakka vel mye om likestilling. Men sånn kan det gå når dere setter en feminist til å lede arbeidsprogramprosessen. Dessuten er det stemmerettsår. Og ærlig talt: Fins det noe viktigere å kjempe for?

Vi er ikke i mål. Det hender fortsatt at jeg tenker at dette her, det er så 1912. Tanken slo meg spesielt sterkt da jeg forleden leste om «Det Norske Selskab». Med b.

«Det Norske selskab» er en eksklusiv herreklubb hvor kvinnelig medlemskap ikke er tillatt og der tidligere kvinnelige høyrestatsråder nektes adgang til julemiddagen. Da kommunikasjonsansvarlig skulle forsvare praksisen sa han blant annet: "For vår del har vi lange tradisjoner for at det er en klubb for menn. Jeg opplever at menn kommuniserer så mye dårligere enn kvinner, at de noen gang har behov for å være alene".

Kjære SV-menn, vi setter pris på at dere ikke kommuniserer så dårlig at dere må være alene i salen.

Hundre år etter at kvinner fikk stemmerett i Norge, vekker likestillingsdebatten fortsatt like sterke følelser. Etter Debatten på torsdag, fikk jeg et ras av tilbakemeldinger. Noen rasende, noen hetsende, men aldri har jeg fått så mange støttende tilbakemeldinger. Denne debatten handler om menneskers hverdag, om identitet og om det de setter høyest i livet: Barna sine. Friheten til å leve sine liv.

I New York så vi hvordan likestilling ikke bare går framover, vi kan like gjerne settes tilbake. Likestilling og kvinnefrigjøring krever mot og vilje til å drive fram nye rettigheter, men også til å ta vare på de gamle.

10. september 2013 kan vi våkne opp med en barne - og likestillingsminister som vil:

- fjerne pappakvoten

- tvinge kommunene til å tilby kontantstøtte - opp til 3 år

- øke foreldrebetalinga i barnehagene

- svekke abortloven

- kutte en milliard i overgangsstønaden

En minister som ikke ønsker folkeopplysning, fordi "kvinner kan tenke selv". En som ikke syns at deltid er noe å lage noe stort nummer av, selv om nesten fire ganger så mange kvinner som menn jobber deltid. En minister som er avhengig av støtte fra Frp og KrF, i homospørsmål, abortsaken og alle store og små spørsmål som påvirker vår frihet. Jeg skal mobilisere som bare rakker´n for at det ikke skjer.

Fra Vadsø i Nord til det glade sørlandet skal vi mobilisere. Vi skal smitte folk med ekte engasjement og med kunnskap som trumfer alt. Likestilling blir en valgkampsak i årets valg. Det skal vi sørge for.

Vi går til valg på et radikalt program for miljø, rettferdighet, kunnskap og likestilling. Vi har sakene som vil gjøre Norge grønnere og mer rettferdig. Vi har politikken som styrker kvinners muligheter i det norske samfunnet og gir flere barn en tryggere oppvekst.

Vi har vunnet to ganger.

Nå skal vi skape historie ved å vinne en gang til. La Pippis ord bli våre:

"Det har jeg aldri prøvd før - så det klarer jeg helt sikkert".

Kilde
www.sv.no

Emneoversigt
Kvinner, Kvinnesak, Landsmøtetale, Likestilling, Partipolitikk, SV, Stemmerett

URI
https://www.virksommeord.no/tale/til-kamp-for-likestillingen